

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ҒЫЛЫМ КОМИТЕТІ
Ш.Ш.УӘЛИХАНОВ АТЫНДАҒЫ ТАРИХ
ЖӘНЕ ЭТНОЛОГИЯ ИНСТИТУТЫ

«EDU.E-HISTORY.KZ»
ЭЛЕКТРОНДЫҚ ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛЫ

№ 1(5) қаңтар-наурыз 2016
ISSN 2710-3994

EDU.E-HISTORY.KZ
**ЭЛЕКТРОНДЫҚ ҒЫЛЫМИ
журнал**

2016, № 1(5)

EDU.E-HISTORY.KZ
электронный научный журнал

ISSN 2710-3994

EDU.E-HISTORY.KZ
electronic scientific journal

2016, № 1(5)

Құрылтайшы:

Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі Ғылым комитеті
Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты ШЖҚ РМК

Бас редактор

Қабылдинов Зиябек Ермұханұлы

Редакциялық алқа:

Р. Абдуллаев (Өзбекстан), Н. Аблажей (Ресей), Б. Аяған, М. Әбусейітова, С. Әжіғали,
Н. Әлімбаев, Б. Байтанаев, Қ. Жұмағұлов, Ғ. Кенжебаев, Б. Көмеков,
Мансура-Хайдар (Үндістан), Р. Масов (Тәжікстан), Ә. Мұқтар, В. Плоских (Қырғызстан),
Ю. Петров (Ресей), О. Смағұлов, Сон Ен Хун (Оңтүстік Корея), Е. Сыдықов,
У. Фиерман (АҚШ), А. Чубарьян (Ресей)

Жауапты редактор:

З. Теленова

Редактор:

Р. Көбеев

Редакцияның мекен-жайы:

050100, Қазақстан Республикасы,
Алматы қ.,
Шевченко көшесі, 28,
Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты,
«Edu.e-history.kz»
электрондық ғылыми журналының редакциясы
Телефон: +7(727)272-47-59
E-mail: edu.history@bk.ru
Электрондық мекен-жай: <https://edu.e-history.kz/>

Ғылыми журнал Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігінің
Байланыс, ақпараттандыру және ақпарат комитетінде 2014 ж. 29 қазанында тіркелген.
Тіркеу нөмірі № 14602-ИА. Жылына 4 рет жарияланады (электронды нұсқада).

Мақалаларды қайта бастырып жариялағанда, микрофильмге және басқа да көшірмелерге түсіргенде
міндетті түрде журналға сілтеме жасау қажет.

Учредитель и издатель:

РГП на ПХВ «Институт истории и этнологии им.Ч.Ч. Валиханова»
Комитета науки Министерства науки и высшего образования Республики Казахстан

Главный редактор

Кабульдинов Зиябек Ермуханович

Редакционная коллегия:

Р. Абдуллаев (Узбекистан), Н. Аблажей (Россия), Б. Аяган, М. Абусейтова, С. Ажигали,
Н. Алимбай, Б. Байтанаев, К. Жумагулов, Г. Кенжебаев, Б. Комаков,
Мансура-Хайдар (Индия), Р. Масов (Таджикистан), А. Муктар, В. Плоских (Кыргызстан),
Ю. Петров (Россия), О. Смагулов, Сон Ён Хун (Южная Корея), Е. Сыдыков,
У. Фиерман (США), А. Чубарьян (Россия)

Ответственный редактор:

З. Толенова

Редактор:

Р. Кубеев

Адрес редакции:

050010, Республика Казахстан,
г. Алматы,
ул. Шевченко, 28.

Институт истории и этнологии имени Ч.Ч. Валиханова,
«Edu.e-history.kz»

Редакция электронного научного журнала

Телефон: +7(727)272-47-59

E-mail: edu.history@bk.ru

Сайт журнала: <https://edu.e-history.kz/>

Научный журнал зарегистрирован в Комитете связи, информатизации и информации Министерства по инвестициям и развитию Республики Казахстан, свидетельство о регистрации: № 14602-ИА от 29.10.2014 г. Публикуется 4 раза в год (в электронном формате).

При повторной публикации статей, съемке на микрофильмах и других копиях необходимо обязательно ссылаться на журнал.

Founder and publisher:

RSE on REM "Ch.Ch. Valikhanov Institute of History and Ethnology"
of the Committee of Science of the Ministry of Science and Higher Education of the Republic of Kazakhstan

Editor-in-chief:

Kabuldinov Ziabek Ermukhanovich

Editorial board:

R. Abdullaev (Uzbekistan), N. Ablazhey (Russia), B. Ayagan, M. Abuseyitova, S. Azhigali,
N. Alimbai, B. Baitanaev, K. Zhumagulov, G. Kenzhebaev, B. Komekov,
Mansura-Khaidar (India), R. Masov (Tajikistan), A. Muktar, V. Ploskikh (Kyrgyzstan),
Y. Petrov (Russia), O. Smagulov, Song Yong Hoon (South Korea), E. Sydykov,
W. Fierman (USA), A. Chubaryan (Russia)

Executive editor:

Z. Tolnova

Editor:

R. Kobeev

Editorial address:

050010, Republic of Kazakhstan,
Almaty,

28 Shevchenko Str.

Ch.Ch. Valikhanov Institute of History and Ethnology,

«Edu.e-history.kz»

Editorial electronic scientific journal

Phone: +7 (727) 261-67-19, +7 (727) 272-47-59

E-mail: edu.history@bk.ru

Journal website: <https://edu.e-history.kz/>

The scientific journal is registered at the Committee for Communications, Informatization and Information of the
Ministry for Investments and Development of the Republic of Kazakhstan, r
egistration certificate:

No. 14602-ИА dated October 29, 2014. The journal is published 4 times a year (in electronic format).

When re-publishing articles, shooting on microfilm and other copies, it is necessary to refer to the journal.

ҒТАХР / МРНТИ / IRSTI 03.20.

НИДЕРЛАНДЫ КОРОЛЬДІГІ ҮКІМЕТІНІҢ СЫРТҚЫ САЯСАТЫ

Байғараев Ж.А.

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті

Аңдатпа. Кіріспе. Бұл мақалада, мемлекеттік суверенитеттің маңызды элементі болып есептелетін, Нидерланды Корольдігі үкіметінің қазіргі заманғы сыртқы саясаты қарастырылған. БҰҰ, Европалық Одақ және НАТО сияқты халықаралық ұйымдарға мүше Нидерланды Корольдігінің сыртқы саясатының халықаралық аренадағы маңыздылығы көрсетілген.

Түйін сөздер: Нидерланды Корольдігі, конурбация, урбанизация, «Ұлттар лигасы», «БҰҰ», «Маршал жоспары», интеграция, инвестиция, «Мыңжылдықтың Декларациясы».

ВНЕШНЯЯ ПОЛИТИКА КОРОЛЕВСТВА НИДЕРЛАНДОВ

Байғараев Ж.А.

Аннотация. В данной статье рассмотрена современная внешняя политика Королевства Нидерландов, которая является одним из важных элементов государственного суверенитета. Отмечена важность внешней политики Королевства Нидерландов на международной арене, которая является членом международных организации, как ООН, Европейский Союз и НАТО.

Ключевые слова: Королевство Нидерландов, конурбация, урбанизация, «Лига Наций», «ООН», «План Маршала», интеграция, инвестиция, «Декларация Тысячелетия».

FOREIGN POLICY OF NETHERLANDS

Baigaraev Zh.A.

Abstract. This article considers the contemporary foreign policy of the Netherlands, which is one of the important elements of state sovereignty. The importance of foreign policy of the Netherlands in international arena, which is a member of international organizations such as the UN, European Union and NATO.

Keywords: Netherlands, conurbation, «The League of Nations», «UN», «The plan of Marshall», integration, investment, «Millennium Declaration».

Нидерланды Корольдігі Европа территориясының Солтүстік теңіз жағасында орналасқан шағын мемлекет, ол тек европалық қана емес, әлемдік тарих, саясат, экономика мен мәдениетте маңызды роль атқарып келе жатқан ел.

Нидерланды Корольдігі – Европаның ғажап елдерінің бірі, оның тарихы қайшылыққа толы, ол кезінде Испанияның отары болған, ал отарлықтан азат болғаннан соң, яғни 1648 жылы Испания Нидерландының тәуелсіздігін мойындағаннан кейін, Нидерланды «Құрама провинциялар Республикасы» деген ресми атауға ие болып, өзі отарлаушы елге айналды. Нидерландының отарлық басып алулары Ост-Индия компаниясы арқылы жүзеге асты, оның көмегімен голландықтар Үндістанға, Цейлонға, Қытайға, Жапонияға және Оңтүстік Африкаға енді. Кейіннен Нидерланды өзі үлкен отарлық империяға айналып, әлемге Австралия, Жаңа Зеландия, Индонезия, Оңтүстік Африка мен Америкаға баратын солтүстік теңіз жолын ашып берді.

Әдебиеттерде «Голландия» мен «Нидерланды» атауларын тең құқықта пайдаланады. «Голландия» атауы елдің Батысында орналасқан мемлекеттің қалыптасуына негіз болған және маңызды әлеуметтік-экономикалық, мәдени мәнді сақтап отырған, Солтүстік және Оңтүстік провинцияларға қатысты да айтылады. «Голландия» атауы орыс тілінен аударғанда «толқыны қатты теңіз жағасындағы ел» немесе «бос жер» деген, ал «Нидерланды» сөзбе-сөз аударғанда «ойпаң жер» деген мағына береді. «Голландия» атауы орыс тілінде, әсіресе 1697 жылы жас патша І Петр мен оның нөкерлері Нидерланды еліне сапарынан кейін кең тарады, ол Заандам қаласына кеме жасау шеберлігін үйрену үшін келген.

Мемлекеттік құжаттар, халықаралық келісім-шарттар мен дипломатияда мемлекеттің толық атауы – «Нидерланды Корольдігі» қолданылады.

Нидерланды Корольдігінің территориясы 41,5 мың кв. км құрайды. Халқының тығыздығы жағынан Европада 1 орында, әлемде 2 орында тұр (1 кв.км 449 адамнан). Халқының саны, 2013 жылдың мәліметтеріне қарағанда 16 миллион 803 мың адамды құрайды. Нидерланды Корольдігі ұлттық құрамы жағынан біртекті, халықтың 83 % нидерландықтар құрайды, негізінде олар елдің солтүстік, шығыс және орталық облыстарында өмір сүреді. Оңтүстік провинциялар – Солтүстік Брабант пен Лимбургты фламандықтар мекен еткен. Елдің солтүстігінде Фрисландия, Гронинген мен Батыс-Фриз аралдарында фриздер тұрады. Голландықтар, фламандықтар мен фриздерден басқа Нидерланды Корольдігінде еврей, неміс, индонезия және басқа да халықтардың азғана топтары өмір сүреді.

Нидерланды Корольдігі мен Бельгия Корольдігінде нидерланды тілі мемлекеттік болып табылады. Европада 22 миллионнан астам адам осы тілде сөйлейді. Францияның солтүстік-батысында шамамен 60 мыңнан астам адам нидерландық диалектіде сөйлейді. Әлем бойынша 250 университет нидерланды тілін оқытады.

Амстердам қаласы 1814 жылдан бері корольдіктің астанасы. Бұл қала – әлемдегі ең ірі қаржы және сауда орталықтарының бірі. Қалада 42 музей, 6850 тарихи ғимарат пен 282 мәдениет ескерткіштері бар. Алайда, Корольдік сарай, Парламент, үкімет пен дипломатиялық корпус Гаага қаласында орналасқан. Сондай-ақ, бұл қалада ірі халықаралық құқықтық органдар: БҰҰ-ның халықаралық соты, Халықаралық қылмыстық сот пен Халықаралық төрелік сот орналасқан. Сонымен қатар, елдегі және әлемдегі ірі порттардың бірі орналасқан – Роттердам, елдің теміржол жүйесінің орталығы – Утрехт, электроника мен жоғарғы технологиялардың орталығы – Эйнховен сияқты қалалары да бар.

Мемлекеттік құрылымы жағынан Нидерланды Корольдігінде конституциялық монархия. Нидерланды Корольдігінің негізгі заңы жаңа Конституциясы 1983 жылы 17 ақпан күні қабылданды. Ауқымды қайта қарастырудан кейін, негізгі заңға әлеуметтік құқықтар, өлім жазасына, кемсітушілікке тыйым салу, жалпы сөз бен жиналыс еркіндігі, сонымен қатар жеке өмірге қол сұқпаушылық құқығы енгізілді.

Нидерланды Корольдігін патша Виллем-Александр басқарады, ол таққа 2013 жылдың 30 сәуір күні отырған. 1890 жылдан 2013 жылға дейін тақта тек қана әйелдер болған. Патша өкілеттілігіне:

- Парламент басшысын тағайындау;
- Нидерланды Корольдігінің алдағы жылдардағы саяси өмірінің даму векторларын анықтайтын, таққа отырғанда сөйлейтін сөзін ресми түрде жариялау;
- Заң жобаларын бекіту;
- Экономикалық және мәдени мәселелер бойынша премьер-министр және басқа да жоғары қызметтегілермен консультация;
- Әлемдік аренада өкілдік міндеттер, -жатады.

Мемлекеттің атқарушы билігін үкімет, ал заң шығарушы билікті жоғарғы заң шығарушы орган Парламент – Бас Штат жүзеге асырады. Бас Штат 2 палатадан тұрады, бірінде, яғни Сенатта провинция штаттарымен 6 жылға сайланатын 75 мүше болса, екіншісінде, яғни Өкілдер палатасында 4 жылға тікелей дауыс беру арқылы сайланатын 150 адам. Нидерланды Корольдігінің премьер-министрі 2010 жылдың 14 қазанынан бері, Еркіндік пен демократия үшін Халықтық партиясының жетекшісі Марк Рютте. Премьер-министр үкімет жұмысын үйлестіреді, елдің қорғаныс қабілеті үшін жауапты және өкілдік міндеттерді атқарады.

Нидерланды Корольдігінде 12 провинция (Дренте, Флеволанд, Фрисландия, Гелдерланд, Гронинген, Лимбург, Солтүстік Брабант, Солтүстік Голландия, Овер-Эйссел, Утрехт, Зеландия және Оңтүстік Голландия) бар, провинциялық Штат басында корольдік комиссар тұрады. Нидерланды Корольдігінің провинциялары қауымдарға бөлінеді, 2010 жылы 13 наурызда берілген мәліметтерге қарағанда 430 қауым болған.

Нидерланды өзінің сыртқы саясатына ерекше мән береді. Дүниежүзілік соғыстар арасындағы кезеңдерде Нидерланды Ұлттар Лигасының жұмысына белсенді араласты, ол 1919 жылдан бері Ұлттар Лигасының тұрақты мүшесі. Ұлттар Лигасын құру жөнінде шешім 1919 жылы 18 қаңтарда басталған Париж конференциясында қабылданды, оның жұмысына 27 елдің өкілдері қатысты. Париж конференциясының жұмыс тәртібін ұлы державалар өкілдері – Францияның премьер-министрі Жорж Клемансо, Анлияның премьер-министрі Дэвид Ллойд-Джордж, АҚШ президенті Вудро Вильсон анықтады. В. Вильсонның басшылығымен қысқа мерзімде Жарғының негізі 1919 жылы 14 ақпанда дайын болды. Ұлттар Лигасының басты мақсаты – халықтар арасындағы ынтымақтастықты дамыту, бейбітшілік пен қауіпсіздікті қамтамасыз ету болды. Біріккен ұлттар ұйымының құрылуына байланысты, 1946 жылы 18 сәуір күні халықаралық ұйым – Ұлттар Лигасы өмір сүруін тоқтатты.

1939 жылы 1 қыркүйек күні Германияның Польшаға шабуылынан кейін, 4 қыркүйек күні Нидерланды өзінің бейтараптығы туралы мәлімдеді. Нидерландының қатаң бейтарап саясат ұстанғандығына қарамастан, 1940 жылдың 10 мамырында Нацистік Германияның шабуылына ұшырады. Нидерланды армиясы еш бір қарсылық көрсете алмады. 1940 жылдың 14 мамырында неміс авиациясы Нидерландыны мәжбүрлеп тізе бүктіруге ұмтылып Роттердам қаласына соққы жасады. Бомбалау салдарынан 800 адам қаза тауып, 78000 мың қала тұрғыны баспанасыз қалды. Сөйтіп, алдағы шығындарды болдырмас үшін Нидерланды 1940 жылдың 15 мамырында тізе бүкті. Нидерланды 5 жыл оккупацияда болды, тек 1944 жылдың күзінде ғана Нидерландыға одақтастардың әскері кіріп, 1945 жылдың 5 мамырында Нидерланды Вагенинген қаласында неміс әскерлері толығымен жеңілгендігін мойындады. Екінші дүниежүзілік соғыс жылдары Нидерланды, Индонезия мен басқа да жерлерде әскери әрекет пен шабуыл салдарынан шамамен 240 мың нидерландық қаза тапты, 500000 нидерландықты немістер мәжбүрлі жұмысқа айдап әкеткен. Нидерландының еврей халқы қатал құғындауға ұшырады. Соғыс басталғанға дейін Нидерландыда 140000 еврей болған, ал соғыс аяқталған соң, тек 40000 еврей ғана тірі қалды [6, 363 б.]. 1945 жылы Нидерландының Әділет министрлігі «Қара тюльпан» атты операциясын ұйымдастырып, 1946-1948 жылдар аралығында шамамен 4000 немісті елден шығарды.

Соғыс Нидерландыға 20 млрд. доллар шығын келтірді, мемлекеттің қарызы 5,5 млрд. доллардан (1930) 19,5 млрд. долларға (1945) өсті. Көптеген өнеркәсіптік және транспорттық кәсіпорындар қиратылып, олардың жабдықтары демонтаждалып, Германияға тасып әкетілді [6, 364 б.].

Соғыстан кейінгі кезеңде Нидерланды үкіметі экономиканы қайта қалпына келтіруге, елді қайта дамытуға және Батыс Европа елдерімен экономикалық байланыстарды нығайтуға бар күш-жігерін жұмсады. Әрдайым өз қалаларымен атағы шығып жүрген Нидерланды, енді Европада урбанизацияның аса маңызды орталықтарының бірі болып қалды. Нидерландының бүкіл

территориясы Дордрехт пен Роттердамнан, Делфт, Гаага, Лейден мен Харлем арқылы, Амстердамға дейін Рандстад атты үлкен конурбацияны құрды.

Нидерланды ірі отарлық империя болған, алайда Екінші дүниежүзілік соғыстан кейін отар елдер өз азаттығын алды: Сукарно басқарған отарлаушылыққа қарсы майдан Индонезияның тәуелсіздігін жариялады, Индонезиядағы отар иеліктерін қайтару мақсатында АҚШ пен Англияның қолдауымен жүргізген соғыстары сәтсіз аяқталып және 1948 жылы қаңтар айындағы БҰҰ Қауіпсіздік Кеңесінің шешімі бойынша Нидерланды мен Индонезия әскери әрекеттерді тоқтату туралы «Ренвилл келісіміне» қол қоюы салдарынан Нидерланды 1949 жылдың 27 желтоқсан күні Индонезияның тәуелсіздігін мойындауға мәжбүр болды. 1954 жылы Нидерландыда Корольдіктің жаңа жарғысы қабылданды, жарғыға сәйкес Нидерланды Корольдігі «үш тең әріптестің» Корольдігі деп жарияланды да, Кариб бассейнінде орналасқан Суринам мен Нидерландық Антиль аралдары Нидерландының тең құқылы әріптестеріне айналды.

Екінші дүниежүзілік соғыстан кейін Нидерланды Корольдігі Еуропаның интеграциясы үшін қозғалыстың белсенді қатысушысына айналды. 1945 жылы Нидерланды Корольдігі халықаралық ұйым Біріккен Ұлттар Ұйымының құрылуына қатысты. Нидерланды Корольдігінің үкіметі әлемде бейбітшілікті сақтаумен алдын алатын дипломатияда басты рольде Біріккен Ұлттар Ұйымы болуы керек деген көзқараста болды. «Біріккен Ұлттар» атауын АҚШ президенті Ф.Д. Рузвельт ұсынды. Біріккен Ұлттар Ұйымының жарғысына 1945 жылы 26 маусымында Сан-Франциско конференциясында 51 мемлекет қол қойды. Жарғы 1945 жылы 24 қазанында күшіне енді. Жарғыға сәйкес Біріккен Ұлттар Ұйымы өз қызметінде 4 негізгі мақсатты көздеді:

- Бүкіл әлемде бейбітшілік пен қауіпсіздікті сақтау;
- Ұлттар арасындағы достық қатынастарды дамыту;
- Халықаралық мәселелерді шешуде халықаралық ынтымақтастықты жүзеге асыру мен адам құқығын құрметтеуді қолдау;
- Осы мақсаттарға қол жеткізуде ұлттардың бірлесіп әрекет ететін орталығы болу [3. 218 – 219 б.].

1947 жылы Нидерланды Корольдігі Еуропалық елдерге инвестициялық көмек бағдарламасы «Маршал жоспарына» (1948-1952 жылдарға арналған) қосылды. Бағдарламаны АҚШ-тың мемлекеттік хатшысы Дж. Маршал Гарвард университетінде 1947 жылы 5 маусым күні: «...Еуропаны қайта қалпына келтіруге қажетті жағдайларды қарастыру барысында қанша адам тапқаны, қалалар, заводтар, шахталар мен теміржолдар қирағаны туралы нақты мәліметтер жинақталды, алайда соңғы айларда осы қирау мен бүліншіліктен еуропалық экономикалық құрылымның бұзылуы әлдеқайда ауыр екені байқалып отыр.» - деп баяндады [3. 223-225 б.]. 12 маусым күні Париж қаласында 16 елдің өкілдері жиналып, нақты көмектің мөлшерін талқылады. 1948 жылы 4 сәуір күні АҚШ конгресі «Экономикалық ынтымақтастық туралы» заңды қабылдағаннан кейін, бағдарлама жүзеге аса бастады. 1948 жылдың 4 сәуірінен - 1952 жылдың желтоқсан айына дейін қарастырылған «Маршал жоспары» бойынша, 13 млрд., доллардан Нидерланды Корольдігі 1 млрд., доллар алған. АҚШ-тан алған қаржыны Нидерланды Корольдігінің үкіметі қаржы жүйесін тұрақтандыруға, инфляцияны тоқтатуға және жаппай тұрғын үй құрылысына жұмсады [6, 365-366 б.].

1948 жылы 1 қаңтарда үкіметаралық ұйым Бенилюкс кедендік одағы құрылды, оған Нидерланды, Бельгия мен Люксембург кірді. Бенилюкс елдері арасындағы сауда барлық баж салықтарынан босатылды. Осы жылы наурыз айында Англия және Франция елдерімен бірге олар, Батыс Одағын құру туралы Брюссель пактісіне, әскери, экономикалық, саяси және мәдени салада ынтымақтастық туралы келісімге қол қойды (1954 жылдан Батысевропалық одақ). Осы іс-шараны Солтүстікатлантикалық альянстың бастауы деп есептесе болады.

Екінші дүниежүзілік соғыстан кейінгі Нидерландының сыртқы саяси бағыты түбегейлі өзгерді. 250 жылдай ұстанған дәстүрлі бейтарап саясаттан бас тартқан Нидерланды Батыстың әскери топтасуларына кіріп, ол жерде айтарлықтай маңызды роль ойнады. Нидерланды Атлантикалық әскери-саяси блок НАТО-ға мүше болды, ұйым 1949 жылы 4 сәуір күні құрылды. 12 мемлекеттің арасында (Бельгия, Англия, Дания, Исландия, Италия, Канада, Люксембург, Нидерланды, Норвегия, Португалия, АҚШ, Франция) жасалған келісім бойынша, ұжымдық қауіпсіздік жүйесі құрылды. НАТО Европаны Кеңестік ықпалдан қорғау үшін құрылған ұйым. Қазіргі уақытта НАТО құрамында 28 мемлекет бар. 2010 жылғы НАТО-ның стратегиялық концепциясы бойынша, оның 3 негізгі мақсаты бар, олар: ұжымдық қорғаныс, дағдарыстық реттеу және ынтымақтастық негіздегі қауіпсіздік.

Нидерланды Корольдігі 1952 жылдың 25 шілдесінен күшіне енген, Францияның сыртқы істер министрі Р. Шуманның ұсынысы бойынша құрылған Европалық көмір мен болат бірлестігіне қосылды.

Нидерланды Корольдігінің Оңтүстігінде орналасқан Маастрихт қаласында 1992 жылы 7 ақпанда Маастрихт келісімінің жасалуы Европалық экономикалық қауымдастықтың Европалық Одаққа өзгеруіне себепкер және европалық интеграция тарихындағы ірі оқиға болды. Маастрихт келісіміне экономикалық ынтымақтастық бөлімдерінен басқа сыртқы саясат пен әділ сот бөлімдері енгізілді. Экономикалық және валюталық одақ, жалпы сыртқы саясат пен қауіпсіздік саясаты, мүше-мемлекеттердің ішкі істер мен әділ сот саласында ынтымақтастығы – Европалық Одақтың 3 негізгі тірегі білдіреді. Маастрихт келісімі ратификацияланғаннан кейін, 1993 жылы 1 қараша күні күшіне енді. Маастрихт келісімі бойынша Европалық Одақ елдері бірыңғай ақша бірлігіне көшу мақсатында бірлесе әрекет етуді міндетіне алды. 2002 жылдың 1 қаңтарынан бастап Нидерланды Корольдігінде қолма қол айналысқа евроны енгізу басталды, ал ортағасырдан бері қолданыста болған ұлттық валюта – гульден айналымнан алынды.

Европалық Одақ қазіргі таңда 28 Европалық мемлекеттердің экономикалық және саяси бірлестігіне айналды. Европалық Одақтың құрылуынан Нидерланды Корольдігінің экономикасы үлкен тиімділік көрді, оның ауылшаруашылық және өнеркәсіптік өнімі өзінің әріптестеріне қолайлы жол тапты. Сондықтан, Европалық Одақ Нидерланды Корольдігінің транзитті ел ретіндегі позициясын нығайтты. Солтүстік теңіз жағындағы оңай мүмкіндік Роттердам сағасы ауданын Европа қақпасына айналдырды. Өзіне қолайлы жағдайлар туғызып отырған ұйымның Кеңесінде Нидерланды Корольдігі 1960 жылдан 2004 жылға дейін 11 рет төрағалық еткен, ал 2016 жылдың 1 қаңтарынан бастап 12 рет төрағалық ету мандатын алып отыр. Алдағы жарты жылға белгіленген басымдықтар арасында, Нидерланды Корольдігі миграция мен халықаралық қауіпсіздікті анықтады. Сонымен қатар, Нидерланды Корольдігі өз мандатының маңызды мәселесі деп экономикалық өсу мен жұмыс орындарын құруға бағытталған Европалық Одақтың инновациялық дамуын анықтады. Нидерланды Корольдігінен кейін, Европалық Одақтың Кеңесінде төрағалықты Словакия алады.

1990 жылдардың басына бастап Нидерланды Корольдігінің үкіметі Орталық және Шығыс Европа елдеріне көмек саясатын жүзеге асырып келеді, мақсаты осы аймақ елдерін плюралистік конституциялық мемлекетке және нарықтық экономикаға өту кезеңінде қолдау. Орталық және Шығыс Европа елдеріне көмек көрсетуге жұмсалатын қаржы құралдары, 3 компоненттен тұратын бір қорға біріктірілген:

1. Әлеуметтік өзгеріс бағдарламасы (MATRA), оны Нидерланды Корольдігінің сыртқы істер министрі жүзеге асырады. Бағдарлама Польша, Венгрия, Чех Республикасы, Словакия, Эстония, Латвия, Литва, Словения, Хорватия, Румыния, Болгария, Россия Федерациясы, Украина мен Белорусияны қамтиды;

2. Коммерциялық қатынастарды дамытуға арналған Шығысевропалық

ынтымақтастық бағдарламасы. Бұл бағдарлама МАТРА-дағы елдерді қамтиды.

3. Европаның қайта құру және дамыту банкіне жылдағы жарна жасау, оған Қаржы министрлігі жауапты.

Сонымен қатар, Нидерланды Корольдігі үкіметінің сыртқы саясатының құрамдас бөлігі, ол даму саясаты. 2000 жылы қыркүйек айында АҚШ-тың Нью-Йорк қаласында Мыңжылдықтың Саммиті болып өтті. 8 қыркүйек күні БҰҰ-на мүше 193 мемлекет пен 23 халықаралық ұйым «Мыңжылдықтың Декларациясын» қабылдады, ол 2015 жылға қарай бүкіл адамзат баласының өмір сүруі үшін үйлесімді жағдай жасау стратегиясын анықтады. «Мыңжылдықтың Декларациясында» халықаралық дамудың 8 негізгі мақсаты тұжырымдалған, олар:

1. Кедейшілік пен аштықты жою;
2. Жалпыға бірдей бастауыш біліммен қамтамасыз ету;
3. Ер мен әйел адамдардың теңдігін көтермелеу және әйел адамдардың мүмкіндіктерін кеңейту;
4. Бала өлімін қысқарту;
5. Ананы қорғауды жақсарту;
6. ВИЧ/СПИД, малярия және басқа да аурулармен күрес;
7. Экологиялық тұрақтылықты қамтамасыз ету;
8. Даму мақсатында ғаламдық әріптестікті қалыптастыру [3. 244 – 246 б.].

2005 жылы әлем көшбасшылары АҚШ-тың Нью-Йорк қаласында БҰҰ-ның Орталық мекемелерінде бас қосып, олар ұлттық деңгейде «Мыңжылдықтың Декларациясын» дамытуда қол жеткізген мақсаттар барысы туралы есеп берді. Қазіргі таңда, тек 5 мемлекет: Дания, Люксембург, Нидерланды, Норвегия және Швеция ғана, өзінің Жалпы ішкі өнімінің (ВВП) 0,7% даму саласында кедей елдерге көмек ретінде бөліп отыр.

Қазіргі уақытта, Нидерланды Корольдігі әлемдігі динамикалық дамушы елдердің бірі. Бүкіләлемдік экономикалық форумның (WTF – Word Trade Forum) рейтингісі бойынша Нидерланды Корольдігі 2013 жылы сыртқы сауда айналымы бойынша 5 орында, ал ғаламдық бәсекеге қабілеттілік 2014-2015 бойынша, Швецария бастаған рейтингтің 8 орнында Нидерланды Корольдігі тұр. «Сауда дамуының динамикалық индексі» бойынша Нидерланды Корольдігі 5,3 ЕТІ (enabling trade index) индексімен әлемде Сингапур (5,7) мен Гонконгтан (5,5) кейін 3 орында тұр. Бюджеттік дефицит, инфляция мен жұмыссыздық деңгейі Нидерланды Корольдігінде ең төменгі деңгейде.

Нидерланды Корольдігінің әлемде 110 елшілігі, 27 Бас консульствасы және БҰҰ, Европалық Одақ және Атлантикалық әскери-саяси блок НАТО сияқты халықаралық ұйымдарда 15 тұрақты өкілдігі бар.

Әдебиеттер тізімі

1. Бусыгин А.В. Нидерланды. М.: «Мысль», 1986.
2. Ибрашев Ж., Енсебаева Э. Европейский Союз во внешней политике Казахстана. Алматы, 2001.
3. Көкебаева Г.К. Еуропа және Америка елдерінің қазіргі заман тарихы (1918 - 2013). Алматы, «Қазақ университеті», 2014. – 258.
4. Мәшімбаев С.М. Еуропа және Америка елдерінің қазіргі заман тарихы (1945 - 2000). Алматы, «Қазақ университеті», 2007. – 284.
5. Новейшая история стран Европы и Америки. XX век. В 3 частях. под ред., А.М. Родригеса и М.В. Пономарева. Москва, «ВЛАДОС», 2004. Ч. 3. – 256.
6. Шатохина-Мордвинцева Г.А. История Нидерландов: учебное пособие для вузов. М.: «Дрофа», 2007. – 510.

Интернет ресурстары

7. Euro - pulse. ru /news/ niderladyi-vstupili-v-prava-predsedatelya-soveta-es.
8. www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/summitdecl.shtml.
9. gtmarket.ru/news/2014/09/03/6873
10. <https://ru.wikipedia.org/wiki/Нидерланды>.
11. [http://megabook.ru/article/Нидерланды \(государство\)](http://megabook.ru/article/Нидерланды_государство)

References

1. Bysygin A.V. Niderlandy. M.: «Mysl», 1986.
2. Ibrashev G., Ensebaeva E. Evropeiski Soyuz vo vnechenei politike Kazahstana. Almaty, 2001.
3. Kokebaeva G.K. Evropa shane Amerika elderinin kazirgi zaman tarihy (1918 - 2013). Almaty, «Kazah universiteti», 2014. – 258.
4. Machimbaev S.M. Evropa shane Amerika elderinin kazirgi zaman tarihy (1945 - 2000). Almaty, «Kazah universiteti», 2007. – 284.
5. Noveichay istoria stran Evropy i Ameriki. XX vek. V 3 chastax. pod red., A.M. Rodrigesa i M.V. Ponomareva. Moskva, «VLADOS», 2004. Ch. 3. – 256.
6. Shatovina-Mordvinseva G.A. Istoriya Niderlandov: ychebnoe posobie dlya vyzov. M.: «Drofa» 2007. – 510.

Internet ressurstar

7. Euro - pulse. ru /news/ niderladyi-vstupili-v-prava-predsedatelya-soveta-es.
8. www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/summitdecl.shtml.
9. gtmarket.ru/news/2014/09/03/6873
10. <https://ru.wikipedia.org/wiki/Нидерланды>.
11. [http://megabook.ru/article/ Нидерланды \(gosudarstvo\)](http://megabook.ru/article/Нидерланды_государство)

МАЗМҰНЫ

Атығаев Н.Ә. ҚАЗАҚ ХАНДЫҒЫНЫҢ ҚАРЖЫ ЖҮЙЕСІ ТУРАЛЫ КЕЙБІР МАТЕРИАЛДАР.....	8
Әбжанов Х. ҚАЗАҚ ӘЛЕМІ ҺӘМ ТҮРКІ ДҮНИЕСІ: ОРТАҚ ТАРИХЫ МЕН ЗЕРТТЕУ МЕТОДОЛОГИЯСЫ.....	19
Байғараев Ж.А. НИДЕРЛАНДЫ КОРОЛЬДІГІ ҮКІМЕТІНІҢ СЫРТҚЫ САЯСАТЫ.....	44
Бақторазов С.У. 1920-ШЫ ЖЫЛДАРЫ ТҮРКІСТАН АКСР-ІНДЕГІ БИЛІКТІ ҚОРҒАУ ОРГАНДАРЫН ҚАЙТА ҰЙЫМДАСТЫРУ.....	51
Боранбаева Б.С. ЕКІНШІ ДҮНИЕЖҮЗІЛІК СОҒЫСТЫ КОРЕЙ ЕЛІНДЕ АЯҚТАҒАН ҚАЗАҚ ҚЫЗДАРЫ.....	56
Галицкая М.Т. ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЗАМАНАУИ ЭСТРАДА ӨНЕРІНЕ МУЗЫКАЛЫЛЫҚ ФЕНОМЕНІНІҢ КОМПОНЕНТТЕРІНІҢ ТИГІЗЕТІН ӘСЕРІ.....	65
Далаева Т.Т. БОЛЫСТЫҚ СҰЛТАННАН БОЛЫСТЫҚ БИЛЕУШІГЕ ДЕЙІН (1822-1868): МӘРТЕБЕ МЕН ӘЛЕУМЕТТІК ҚҰРАМНЫҢ ЭВОЛЮЦИЯСЫ.....	72
Егізбаева М.К. КИІЗ ҰЙ ЖӘНЕ ҚАЗАҚТАРДЫҢ ДҮНИЕТАНЫМЫНЫҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....	81
Жаппасов Ж.Е., Тасилова Н.А. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ТАРИХНАМАСЫНДАҒЫ ЖАҢА КОНЦЕПТУАЛДЫ ТҮРҒЫЛАРДЫҢ ҚАЛЫПТАСУЫ.....	87
Жұмағұлов Қ.Т., Садықова Р.О. ӘЛЕМ ТАРИХЫНДАҒЫ АТТИЛА.....	96
Исенов Ө.И., Наурызбаева Ә.К. ҚАЗАҚ ҚОҒАМЫНДАҒЫ ТАРХАНДАР ИНСТИТУТЫ: ТАРИХНАМАЛЫҚ ШОЛУ (XVIII ғ. - 1917 ж.).....	105
Калыш А.Б., Мейрманова Г.А. ҚАЗАҚТАР АРАСЫНДАҒЫ ҚАРЫМ-ҚАТЫНАС МӘДЕНИЕТІНДЕГІ БАТАНЫҢ НЕГІЗГІ ТҮРЛЕРІ.....	114
Калыш А.Б., Рахимов Е.К. РЕСЕЙДЕГІ ҚАЗАҚ ДИАСПОРАСЫННЫҢ ЗЕРТТЕЛУІНЕ А.В. КОНОВАЛОВТЫҢ ҚОСҚАН ҮЛЕСІ.....	121
Ксенжик Г.Н. ҚР ЖОҒАРҒЫ ЖӘНЕ ЖОҒАРҒЫ ОҚУ ОРНЫНАН КЕЙІНГІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІНДЕГІ ИННОВАЦИЯЛАР.....	131
Күзембайұлы А., Әбіл Е., Әлібек Т. ОРТА ҒАСЫРДАҒЫ КЕРЕЙ ХАНДЫҒЫ.....	137
Калыш А.Б., Мейрманова Г.А. ҚАЗАҚТЫҢ БАТА БЕРУ ДӘСТҮРІ – ІЗГІ ТІЛЕК ТІЛЕУДІҢ ӘДЕБИ РЕТІНДЕ.....	144
Қозғамбаева Г.Б. АЛМАТЫ ҚАЛАСЫ МЕН ОНЫҢ ТАРИХИ МӘДЕНИ ЕСКЕРТКІШТЕРІ.....	152
Құнапина Қ., Көлбаев Н. ОРТА МЕКТЕПТЕРДЕ АРНАУЛЫ КҮНДЕРДІ ОҚЫТУДЫҢ ТӘРБИЕСІ МЕН МӘНІ.....	167
Мәлік Ү.Б. ОРТА ҒАСЫРЛЫҚ ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫНДАҒЫ ТҮРКІ-СОҒДЫ МӘСЕЛЕСІ: ҚАЗІРГІ КӨЗҚАРАС.....	172

Мейрманова Г.А.	
ҚАЗАҚ ӘДЕБІНІҢ ӨЗГЕРІСКЕ ҰШЫРАҒАН ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....	178
Мухамедова М.С.	
АМУДАРИЯНЫҢ ТӨМЕНГІ АҒЫСЫ АЙМАҒЫНДАҒЫ ТАРИХИ-МӘДЕНИ МҰРА НЫСАНДАРЫН ЗЕРТТЕУ ЖӘНЕ НАСИХАТТАУ ҚАҒИДАТТАРЫ.....	183
Нұрбаев Ж.Е.	
СОЛТҮСТІК ҚАЗАҚСТАНДА ИСЛАМ ИНСТИТУТТАРЫНЫҢ ҚАЛЫПТАСУ БАСТАМАСЫ (АҚМОЛА ОБЛЫСЫ ПЕТРОПАВЛ УЕЗІНІҢ МАТЕРИАЛДАР НЕГІЗІНДЕ.....)	189
Нұрбаев Ж.Е.	
XIX Ғ. ЕКІНШІ ЖАРТЫСЫ - XX Ғ. БАСЫНДАҒЫ СОЛТҮСТІК ҚАЗАҚСТАНДА МҰСЫЛМАНДЫҚ БІЛІМ БІРУ ТАРИХЫНАН.....	195
Оразбаева А.И.	
"МЕМЛЕКЕТТІЛІК" КАТЕГОРИЯСЫ ТЕОРИЯЛЫҚ-ӘДІСНАМАЛЫҚ ПРОБЛЕМА РЕТІНДЕ.....	201
Ошанов О.Ж.	
САРЫАРҚАНЫҢ КӨНЕ КЕРУЕН ЖОЛДАРЫ – ТАРИХТЫҢ ҮНСІЗ КУӘГЕРЛЕРІ.....	209
Талдыбаев Ж.	
ҚАЗАҚ ХАЛҚЫ: КӨШІ-ҚОН ТАРИХЫНЫҢ ДЕМОГРАФИЯСЫ (1926-1959 Ж.Ж.).....	217
Тасилова Н.А., Кулмесканова С.С.	
ШОНА СМАХАНҰЛЫНЫҢ – ӨМІРІ МЕН ҚЫЗМЕТІ.....	229
Түрсүн Х.М., Исаев М.С.	
СҰЛТАНБЕК ҚОЖАНОВ ЖӘНЕ ҰЛТТЫҚ ТӘУЕЛІЗДІК ИДЕЯСЫ.....	234
Сатбай Д.	
1916 Ж. ТҮРКІСТАН: ПАТШАЛЫҚ ОТАРШЫЛДЫҚ ЖҮЙЕ ДАҒДАРЫСЫ.....	243
Сатов Е.Ж., Жасар Р.	
А. ЯСАУИДІҢ ЕҢБЕКТЕРІНІҢ ТҮРКІ ХАЛЫҚТАРЫНЫҢ ТАРИХЫНДА АЛАТЫН ОРНЫ МЕН РӨЛІ.....	255
Шайхығалиев Е.А., Изтелеуова Л.И., Бекишев К.О.	
ТҮРІК ҚАҒАНАТЫНДАҒЫ БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІНІҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....	264

СОДЕРЖАНИЕ

Атыгаев Н.А. НЕКОТОРЫЕ МАТЕРИАЛЫ ПО ФИНАНСОВОЙ СИСТЕМЕ КАЗАХСКОГО ХАНСТВА.....	8
Абжанов Х. МИР КАЗАХОВ И ТЮРКСКАЯ ЦИВИЛИЗАЦИЯ: ИСТОРИЯ И МЕТОДОЛОГИЯ ИЗУЧЕНИЯ.....	19
Байгараев Ж.А. ВНЕШНЯЯ ПОЛИТИКА КОРОЛЕВСТВА НИДЕРЛАНДОВ.....	44
Бахторазов С.У. РЕОРГАНИЗАЦИЯ ОРГАНОВ ЗАЩИТЫ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ВЛАСТИ В ТУРКЕСТАНСКОЙ АССР В 1920 – Е ГОДЫ.....	51
Боранбаева Б.С. КАЗАХСКИЕ ДЕВУШКИ, ЗАВЕРШИВШИЕ ВТОРУЮ МИРОВУЮ ВОЙНУ В СЕВЕРНОЙ КОРЕЕ.....	56
Галицкая М.Т. ВЛИЯНИЕ КОМПОНЕНТОВ ФЕНОМЕНА МУЗЫКАЛЬНОСТИ НА СОВРЕМЕННОЕ МУЗЫКАЛЬНОЕ ИСКУССТВО ЭСТРАДЫ КАЗАХСТАНА.....	65
Далаева Т.Т. ОТ ВОЛОСТНОГО СУЛТАНА К ВОЛОСТНОМУ УПРАВИТЕЛЮ (1822 – 1868 гг.): ЭВОЛЮЦИЯ СТАТУСА И СОЦИАЛЬНОГО СОСТАВА.....	72
Егизбаева М.К. ЮРТА И ОСОБЕННОСТИ МИРОВОСПРИЯТИЯ КАЗАХОВ.....	81
Жаппасов Ж.Е., Тасилова Н.А. СТАНОВЛЕНИЕ НОВЫХ КОНЦЕПТУАЛЬНЫХ ПОДХОДОВ В ИСТОРИОГРАФИИ РК.....	87
Жумагулов К.Т., Садыкова Р.О. АТТИЛА В МИРОВОЙ ИСТОРИИ.....	96
Исенов Ө.И., Наурызбаева Э.К. ИНСТИТУТ ТАРХАНОВ В КАЗАХСКОМ ОБЩЕСТВЕ: ИСТОРИЧЕСКИЙ ОБЗОР (XVIII ВЕК - 1917 Г.).....	105
Кальш А.Б., Мейрманова Г.А. ОСНОВНЫЕ ВИДЫ БЛАГОСЛОВЕНИЯ В КУЛЬТУРЕ ОБЩЕНИЯ У КАЗАХОВ.....	114
Кальш А.Б., Рахимов Е.К. ВКЛАД А.В. КОНОВАЛОВА В РАЗРАБОТКУ КАЗАХСКОЙ ДИАСПОРЫ РОССИИ.....	121
Ксенжик Г.Н. ИННОВАЦИИ В СИСТЕМЕ ВЫСШЕГО И ПОСЛЕВУЗОВСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ РК.....	131
Күзембайұлы А., Әбіл Е., Әлібек Т. КЕРЕЙСКОЕ ХАНСТВО В СРЕДНИЕ ВЕКА.....	137
Калиш А.Б., Мейрманова Г.А. КАЗАХСКАЯ ТРАДИЦИЯ БЛАГОСЛОВЛЕНИЯ КАК ЭТИКЕТ МОЛИТВЫ О БЛАГОЖЕЛАНИЯХ...	144
Козгамбаева Гүльнар Бестибаевна. ГОРОДА АЛМАТЫ И ЕГО ИСТОРИЧЕСКИЕ КУЛЬТУРНЫЕ ПАМЯТНИКИ.....	152
Кунапина К., Колбаев Н. ВОСПИТАТЕЛЬНОЕ ЗНАЧЕНИЕ СПЕЦИАЛЬНЫХ ДНЕЙ В СРЕДНЕЙ ШКОЛЕ	167
Малик У.Б. ТЮРКО-СОГДИЙСКИЙ ВОПРОС В ИСТОРИИ РАННЕСРЕДНЕВЕКОВОГО КАЗАХСТАНА: СОВРЕМЕННЫЙ ВЗГЛЯД.....	172
Мейрманова Г.А. ОСНОВЫ ТРАНСФОРМАЦИОННЫХ ФОРМ КАЗАХСКОГО ЭТИКЕТА.....	178
Мухамедова М.С. ПРИНЦИПЫ ИССЛЕДОВАНИЯ И ПРОПАГАНДЫ ОБЪЕКТОВ ИСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО НАСЛЕДИЯ В РЕГИОНЕ НИЗОВЬЕ АМУДАРЬИ.....	183

Нурбаев Ж.Е. ИСТОКИ ФОРМИРОВАНИЯ ИНСТИТУТОВ ИСЛАМА В СЕВЕРНОМ КАЗАХСТАНЕ (НА МАТЕРИАЛАХ ПЕТРОПАВЛОВСКОГО УЕЗДА АҚМОЛИНСКОЙ ОБЛАСТИ).....	189
Нурбаев Ж.Е. ИЗ ИСТОРИИ МУСУЛЬМАНСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ В СЕВЕРНОМ КАЗАХСТАНЕ ВО ВТОРОЙ ПОЛОВИНЕ XIX – НАЧАЛЕ XX ВВ.....	195
Оразбаева А.И. КАТЕГОРИЯ «ГОСУДАРСТВЕННОСТЬ» КАК ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКАЯ ПРОБЛЕМА.	201
Ошанов О.Ж. ДРЕВНИЕ КАРАВАННЫЕ ПУТИ САРЫАРКИ – БЕЗМОЛВНЫЕ СВИДЕТЕЛИ ИСТОРИИ.....	209
Талдыбаев Ж. КАЗАХСКИЕ НАРОДЫ: ДЕМОГРАФИЯ ИСТОРИИ МИГРАЦИИ (1926-1959 Г.Г.).....	217
Тасилова Н.А., Кульмесканова С.С. ЖИЗНЬ И ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ШОНА СМАХАНҰЛЫ.....	229
Турсун Х.М., Исаев М.С. СУЛТАНБЕК КОЖАНОВ И ИДЕЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ НЕЗАВИСИМОСТИ.....	234
Сатбай Д. 1916 Г. ТУРКЕСТАН И СТЕПЬ: КРИЗИС КОЛОНИАЛЬНОЙ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ ЦАРИЗМА.....	243
Сатов Е.Ж., Жасар Р. МЕСТО И РОЛЬ ТРУДОВ А. ЯСАВИ В ИСТОРИИ ТЮРКСКИХ НАРОД	255
Шайхығалиев Е.А., Изтелеуова Л.И., Бекишев К.О. ОСОБЕННОСТИ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ В ТУРЕЦКОМ КАГАНАТЕ.....	264

CONTENTS

Atygaev N.A. SOME MATERIALS ON THE FINANCIAL SYSTEM OF THE KAZAKH KHANAT.....	8
Abzhanov H. THE WORLD OF KAZAKHS AND TURKIC CIVILIZATION: HISTORY AND METHODOLOGY OF STUDY.....	19
Baigaraev Zh.A. FOREIGN POLICY OF NETHERLANDS.....	44
Bahtorazov S.U. REORGANIZATION OF THE PROTECTION OF PUBLIC AUTHORITIES IN THE TURKESTAN AUTONOMOUS SOVIET SOCIALIST REPUBLIC IN 1920 - IES.....	51
Boranbayeba B.S. THE KAZAKH GIRLS WHO HAVE ENDED THE WORLD WAR II IN THE NORTH KOREA.....	56
Galitskaya M.T. EFFECT COMPONENT MUSICAL PHENOMENON IN THE CONTEMPORARY MUSICAL VARIETY ART OF KAZAKHSTAN.....	65
Dalaeva T.T. FROM VOLOST SULTAN TO VOLOST GOVERNOR (1822 - 1868): EVOLUTION OF STATUS AND SOCIAL COMPOSITION.....	72
Egizbayeva M.K. YURT AND FEATURES OF THE WORLD PERCEPTION OF THE KAZAKH.....	81
Zhappasov Zh., Tasylova N. THE FORMATION OF NEW CONCEPTUAL APPROACHES IN THE HISTORIOGRAPHY OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....	87
Zhumagulov K.T., Sadykova R.O. ATTILA IN WORLD HISTORY.....	96
Isenov U.I., Nauryzbayeva E.K. INSTITUTE OF TARKHANS IN KAZAKH SOCIETY: HISTORIOGRAPHICAL REVIEW (XVIII CENTURY - 1917).....	105
Kalysh A.B., Meirmanova G.A. TRADITIONS OF KAZAKH BATA AS AN EXPRESSION OF GOOD WISHES.....	114
Kalysh A.B., Rakhimov E.K. A.V. KONOVALOV CONTRIBUTION TO THE STUDY OF THE KAZAKH DIASPORA IN RUSSIA.....	121
Ksenzhih G.N. INNOVATIONS IN THE SYSTEM OF HIGHER AND POSTGRADUATE EDUCATION OF RK.....	131
Kuzembayuly A., Abil E., Alibek T. KEREY KHANATE IN THE MIDDLE AGES.....	137
Kalysh A.B., Meirmanova G.A. KAZAKH TRADITION OF BLESSING AS AN ETIQUETTE OF PRAYING FOR GOOD WISHES.....	144
Kozgambayeva G.B. ALMATY CITY AND ITS HISTORICAL AND CULTURAL MONUMENTS.....	152
Kunapina K., Kolbaev N. THE VALUE AND THE MEANING OF TEACHING THE SPECIAL DAYS IN SECONDARY SCHOOLS..	167
Malik U.B. TURKIC-SOGDIAN QUESTION IN THE HISTORY OF EARLY MEDIEVAL KAZAKHSTAN: A MODERN VIEW.....	172
Meirmanova G.A. THE FOUNDATIONS OF TRANSFORMATIONAL FORMS OF ETIQUETTE OF THE KAZAKH.....	178

Mukhamedova M.S.	
THE PRINCIPLES OF STUDY AND POPULARIZATION OF HISTORICAL AND CULTURAL HERITAGE IN THE LOWER REACHES OF AMUDARYA.....	183
Nurbayev Zh.E.	
THE ORIGINS OF THE INSTITUTIONS OF ISLAM IN NORTH KAZAKHSTAN (ON THE MATERIALS PETROPAVLOVSK DISTRICT OF THE AKMOLA REGION).....	189
Nurbayev Zh.E.	
FROM THE HISTORY OF MUSLIM EDUCATION IN NORTHERN KAZAKHSTAN IN THE SECOND HALF OF THE XIX - BEGINNING OF THE XX CENTURIES.....	195
Orazbaeva A.I.	
THE CATEGORY OF "STATEHOOD" AS A THEORETICAL AND METHODOLOGICAL PROBLEM.....	201
Oshanov O.Zh.	
ANCIENT CARAVAN ROUTES OF SARYARKA ARE SILENT WITNESSES OF HISTORY.....	209
Taldybaev Zh.	
PROSECUTOR OF MANAGEMENT DEPARTMENT COMMITTEE ON LEGAL STATISTICS AND SPECIAL RECORDS IN ASTANA.....	217
Tasilova N.A., Kulmeskanova S.S.	
THE LIFE AND ACTIVITY SHONA SMAHANULY.....	229
Tursun H.M., Issayev M.S.	
SULTANBEK KOJHANOV AND THE IDEA OF NATIONAL INDEPENDENCE.....	234
Satbay D.	
TURKESTAN AND STEPPE OF 1916: CRISIS OF COLONIAL REGIME.....	243
Satov E.Zh., Zhasar R.	
PLACE AND ROLE OF WORKS IN THE TURKIC PEOPLES HISTORY OF A. YASAWA.....	255
Shaikhaliyev Y.A., Izteleuova L.I., Bekishev K.O.	
CHARACTERISTICS OF THE GOVERNING SYSTEM IN TURKIC KHAGANATE.....	264

EDU.E-HISTORY.KZ

электрондық ғылыми журналы 2016. 1(5)

Бас редактор:
Қабылдинов З.Е.

Компьютерде беттеген:
Зикирбаева В.С.

Жарияланған күні: 30.03.2016.
Пішімі 70x100/16. Баспа табағы 26,6.

Құрылтайшысы және баспагері:
Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі Ғылым комитеті
Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты
ШЖҚ РМК

Редакция мен баспаның мекен-жайы:
050010, Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Шевченко көш., 28-үй
ҚР ҒЖБМ ҒК Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты
ШЖҚ РМКТел.: +7 (727) 261-67-19, +7 (727) 272-47-59

Е-mail: edu.history@bk.ru.
Журнал сайты: <https://edu.e-history.kz>

Ш.Ш. Уәлиханов ат. ТжЭИ басылған:
050010 Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Шевченко көш., 28-үй